

Száma: HAJ/20791-14/2021.

Előkészítő: Maginé dr. Csirke Erzsébet aljegyző,
Máróné Kányási Annamária szociális
csoportvezető

Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Dr. Kiss Imre jegyző

ELŐTERJESZTÉS

a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet módosításáról

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2015. március 1-jén lépett hatályba.

A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal a Miniszterelnökség által meghatározott munkatervi feladatainak megfelelően ellenőrizte az önkormányzatok szociális ellátási tárgyú rendeleteit. A Kormányhivatal a 2021. július 23. napján kelt szakmai segítségnyújtás tárgyú felhívásában - törvényességi felügyeleti jogkörében eljárva - a Rendelet magasabb szintű jogszabályba ütközésére hívta fel a figyelmet és kérte, hogy az alábbi pontokban jelzett szakaszok módosításával a testület teremtsen meg az összhangot a jogszabályok között.

1. A Kormányhivatal szerint a Rendelet 4. §-ában, valamint az Rendelet 25. § (2) bekezdés d) **pontjában szabályozottak felülvizsgálata szükséges** a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 2. § (1) bekezdésében előírt a jogbiztonság követelményének érvényesülése érdekében, **mert nem állapítható meg, hogy melyek azok a „kivételes méltánylást érdemlő” esetek, amely esetében a jogosultsági összefüggésektől el lehet térni.**

Az előterjesztéshez mellékelt rendelet-tervezet arra tesz javaslatot, hogy a két szakaszba merev hivatkozással kerüljön be a Rendelet 1.§ (4) bekezdésére történő utalás, mely a kivételes méltányosság gyakorlására lehetőséget ad a döntéshozó számára az alábbi esetekben: „ha a kérelmező

- a) krónikus beteg,
- b) egyedül él,
- c) gyermekét egyedül neveli,
- d) fogyatékos, vagy
- e) közüzemi szolgáltatásait kikapcsolták, vagy az folyamatban van.”

2. A Rendelet. 11. § (1) bekezdés e) pontja jelenleg a lakhatási támogatás feltételeként határozza meg, hogy a lakhatási támogatás iránti kérelem benyújtója, illetve az ellátás jogosultja a jogosultság egyéb feltételeként köteles házának, kertjének rendben tartására, valamint a lakás rendeltetésszerű használatára az alábbiak szerint:

- „ea) a lakás folyamatos tisztán tartása, takarítása,
- eb) tisztálkodó helyiség és illemhely rendeltetésszerű használata, rendszeres takarítása, tisztántartása,
- ec) a lakás - fertőző betegség miatti - tisztántartása.”

A Kormányhivatal álláspontja szerint a **Rendelet 11.§ (1) bekezdése e) pontjának hatályon kívül helyezése szükséges**, mivel - az Alaptörvény 1. cikk (3) bekezdésében foglalt követelményekre és a VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánszférához való jogra tekintettel - **önkormányzati rendeletben nem lehet a szociális ellátás feltételévé tenni olyan magatartásokat, melyek behatolva a magánszférába, túlmutatnak a helyi**

közösség által észlelhető, a lakókörnyezettel szemben a rendezettség külsődleges elvárásainak kritériumain.

3. A Rendelet 12. §-ában a krízishelyzetbe kerültek segélyezése, a 16/C.§-ban az időskorúak veszélyhelyzeti támogatása, a 28. §-ban az év első újszülöttje támogatása, a 28/A. §-ban az újszülöttek támogatása feltételeinek meghatározásakor **a Rendelet jövedelmi és vagyoni viszonyoktól függetlenül nyújt települési támogatást az arra jogosultaknak.**

A Kormányhivatal arra hívta fel a figyelmet, hogy „a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 25. §-a alapján a jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására, nyújtható pénzbeli szociális ellátás.

Az Szt. felhatalmazása alapján megalkotott Rendeletben a szociális **rászorultság elvét kell érvényesíteni, mely a vagyoni és jövedelmi viszonyok alapján állapítható meg.**

Ezt az álláspontot támasztják alá a Kúria Köf.5014./2019/3. és Köf.5030/2019/3. számú határozatai is.

A szociális rászorultságtól független, vagyoni és jövedelmi viszonyokra tekintet nélkül nyújtott ellátás Rendeleti szabályozására eredeti jogalkotói hatáskörben - a Rendelet bevezető részében felhatalmazást adó jogszabályként az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdését megjelölve a Rendelet 12. §, 16/C. §, 28. §, 28/A §-ra való pontos utalással — van az önkormányzatnak lehetősége.”

A rendelet-tervezetben az a javaslat, hogy a fenti támogatások esetében egészítse ki a testület a Rendeletet és a jogosultsági feltételeknél jövedelemhatárt állapítson meg. Arra tekintettel, hogy pl. az év első újszülöttje támogatás esetében nem cél a jövedelem vizsgálata, a tervezetben a többi, szociális rászorultságtól függő támogatáshoz képest viszonylag magas jövedelemhatárt javaslok megállapítani a fenti támogatások esetében (pl. öny 500 %-a = 142.500 Ft, vagy mindenkori bruttó minimálbér összegének 2,5 szerese =418.500 Ft).

4. A Kormányhivatal a Rendelet 20. § (2) bekezdésben szereplő **„települési támogatás rendelkezésre álló fedezetének ismeretében” fogalom pontosítását javasolja,** figyelemmel a Jat. 2. § (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság és egyértelműség követelményére. Rendeletünk 20. § (2) bekezdése jelenleg úgy rendelkezik, hogy „Az ESzB a rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás *rendelkezésre álló fedezetének ismeretében, az ünnepekre tekintettel* a Családsegítő segítségével a Hajdúnánás közigazgatási területén élő személyeket természetbeni juttatásként élelmiszersomag-adományban részesítheti.”

A rendelet-tervezet arra tesz javaslatot, hogy a mindenkori éves költségvetésben rendelkezésre álló fedezetének 50 %-a mértékéig legyen lehetősége az Egészségügyi és Szociális Bizottságnak a természetbeni ellátás megállapítására. Ez egy nagyon tág határ, itt is arra törekedtünk, hogy ne legyen ez a mérték korlátozó tényező a jogalkalmazás során, ugyanakkor tegyünk eleget a Jat. előírásainak és a Kormányhivatal elvárásainak.

Egyidejűleg javaslok ebből a szakaszból törölni az „ünnepekre tekintettel” feltételt. A legutóbbi ESZB határozat igazolta, hogy az év során bármikor, ünneptől függetlenül előfordulhat, hogy természetbeni támogatás nyújtására adódik lehetőség, vagy a kérelmező egyéni élethelyzete indokolja a pénzbeli támogatás helyett a természetbeni támogatás megállapítását.

5. Rendeletünk 21.§-a jelenleg hatályos szakasza akként rendelkezik, hogy „Rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatásban közös háztartásban élők esetén egyszerre csak egy személy részesülhet.”

A szabályozás célja az volt, hogy ugyanazon rendkívüli élethelyzet során (pl. kiégett lakás) ne élvezzenek előnyt a többszemélyes háztartások abból eredően, hogy egyidejűleg több fő is kérhet és kaphat támogatást. A szabályozással a döntéshozó számára kívántunk elutasítási indokot biztosítani rendeleti szinten szüksége esetén.

A Kormányhivatal álláspontja szerint a Rendelet 21. §-ának felülvizsgálata szükséges figyelemmel az Szt. céljára és az Szt. 45. § (3) bekezdésére, **melyek alapján a rendkívüli települési támogatás nyújtása nem korlátozható.**

A Kormányhivatal szakmai segítségnyújtása helytálló, Rendeletünk ugyanis csak az „egyszerre” fordulatot tartalmazza, így gyakorlatilag kizártuk a támogatásból azokat, akiknél egyidejűleg, de más okból áll fenn a rendkívüli élethelyzet.

A Rendelet 1.§ (1) bekezdése szerint „E rendelet alkalmazása során létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet:

- a) elemi kár,
- b) hirtelen fellépő betegség, baleset, s ezek következtében kórházi kezelés, magas gyógyszerköltség,
- c) hozzátartozó halála,
- d) munkaviszony megszűnése a munkáltató rendes felmondása által,
- e) lakásban történő meghibásodás: csőtörés, gázrobbanás, elektromos hálózaton bekövetkezett kár, belvíz okozta kár,
- f) rendszeres ellátás megszűnése, egy hónapot meghaladó átmeneti jövedelem kiesés,
- g) bűncselekmény áldozataként elszenvedett élethelyzet,
- h) büntetés-végrehajtási intézetből történő elbocsátáskor rendelkezésre álló börtönkeresmény a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegét (a továbbiakban: öny.) nem haladja meg.

A fenti 8 nevesített élethelyzetet vizsgálva, előfordulhat a közös háztartásban élők esetén, hogy külön-külön fennáll valamely állapot, melyre tekintettel a támogatás nyújtható.

A rendelet-tervezetben az Szt. szabályainak várhatóan megfelelő rendelkezés beiktatását javaslom, ugyanakkor ez a támogatási forma is adható, elutasítására lehetőség van, ha ugyanazon rendkívüli élethelyzetre hivatkozva többes kérelem érkezik be a Hivatalba.

A Kormányhivatal arra is felhívta a figyelmet, hogy a rendkívüli települési támogatás alapjául szolgáló, létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetek közül az Rendelet 1. § (1) bekezdés b), d), f), g) pontjaiban, valamint az 1. § (2) bekezdésben és az 1. § (3) bekezdésben (kivéve elemi kár és belvízkár) meghatározott feltételek fennállta esetén **az egyéni rászorultság vizsgálata nem mellőzhető. Önkormányzatunknál a döntéshozatal során erre minden esetben sor kerül.**

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT (a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

A tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatásai, különösen:

1. **Társadalmi hatásai:** A települési támogatási formák feltételrendszere több esetben módosul ugyan (pl jövedelemhatár az eddig e nélkül nyújtott támogatások esetén), valójában a rászorultak esetében lényegi változást nem eredményeznek. A módosítást követően csatolni kell a jövedelmi helyzet igazolására szolgáló dokumentumokat olyan ellátások esetében is, ahol eddig ezt nem kértük.
2. **Gazdasági hatásai:** nincs.
3. **Költségvetési hatásai:** Nincsenek

4. **Környezeti következményei:** nincsenek.
5. **Egészségi következményei:** nincsenek
6. **Adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:** Kismértékben nő a teher azon támogatási formáknál, ahol a jövedelmet vizsgálni kell a rendelet hatálybalépését követően.
7. **A jogszabály megalkotásának szükségessége:** Rendeletünk több ponton ellentétes szabályozást tartalmaz a Jat és az Szt szabályaival, melyre tekintettel a jogalkotási hierarchiából eredően, mint alacsonyabb szintű jogszabályt, összhangba kell hoznunk a magasabb szintű szabályozással.
8. **A jogalkotás elmaradásának várható következményei:** A jogalkotás elmaradása a Kormányhivatal törvényességi felhívását vonhatja maga után.
9. **A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:** a feltételek biztosítottak.

Fentiek alapján előterjesztem az alábbi

HATÁROZATI JAVASLAT –ot:

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet módosításáról szóló/2021. (.....) Önkormányzati Rendeletet megalkotja.

Felkéri a jegyzőt, hogy a Rendelet kihirdetéséről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Kiss Imre jegyző

Határidő: azonnal

Hajdúnánás, 2021. szeptember 15.

Dr. Kiss Imre
jegyző